

Column | Van Gerwen denkt door

Respect voor het leven op aarde begint volgens mij met respect voor de eigen soort. In ons geval betekent dat: respect voor hoe mensen zich thuis voelen en voor de verhalen die ze over dat thuisvoelen vertellen.

Wij kolonisten miskennen de waarneming

Het zijn onze handelingen en waarnemingen waarmee we ons ergens thuis maken, en *dit thuis* onderhouden we ook door anderen er over te vertellen. We vertellen al verhalen zolang als we taal hebben. Verhalen over mensen, dieren en gebeurtenissen. Soms worden in die verhalen aan alles ziele-roerselen toegedicht. Wij moderne rationele mensen beschouwen zulke verhalen doorgaans als bijgeloof en miskennen de eventuele waarheden erin. Dit lijkt ook de grondhouding van kolonisten.

Maar misschien zit er zowel waarheid in die verhalen als bijgeloof. Verhalen, ook religieuze, drukken immers van oudsher uit hoe mensen de werkelijkheid beleven, en zich erin thuis voelen. De suggestie dat de natuur zelf ook een ziel heeft en zelfs tot ons spreekt en verhalen vertelt, is dan een aardige beeldspraak. Je moet dit niet te letterlijk nemen.

Laat ik een verdedigbaar voorbeeld geven. De eerste keren dat ik vroeger met de auto naar mijn ouders reed moest ik de weg nog leren, maar na een keer of drie herkende ik de route. En daarna wist ik bij iedere kruising wat me te doen stond. Steeds minder hoefde ik daarover na te denken. Ik voelde me thuis op die route. Dit is geen bijgeloof. Zo werkt de waarneming.

Zo voelen mensen zich thuis in de wereld: de betekenissen die we er ooit hebben waargenomen ('hier rechtsaf') zien we er alle volgende keren nog steeds liggen. Dat legt de beeldspraak uit dat die plaatsen tegen ons praten.

Voor mensen die met iPads en iPhones zijn opgegroeid, is het misschien moeilijk te volgen wat ik hier zeg — dat de route zich op straat bevindt, en niet in onze geest. Zij zoeken de weg waarschijnlijk allang niet meer zelf, maar laten zich leiden door hun routeplanners.

Het verschil tussen deze twee benaderingen is niet zonder gevolgen. Hoe meer we ons aan onze mobieltjes overgeven, des te minder heeft ons thuis voelen in de wereld te maken met wat we *om ons heen* zien als we ons erin bewegen. We wandelen met onze neus in onze smartphone, rijden door onbekende regio's naar de bevelen van onze GPS enzovoort.

Eerst koloniseerden we andere volken en de aarde, nu onze kinderen en onszelf.